

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра філософії
Навчальний рік 2022-2023

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«СОЦІАЛЬНА НЕРІВНІСТЬ ТА ДИСКРИМІНАЦІЯ У СУСПІЛЬСТВІ»
(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент: вибірковий

Форма здобуття освіти: _____ очна _____

(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань _____ 22 «Охорона здоров'я» _____

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність _____ 228 «Педіатрія» _____

(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) _____

Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма) «Педіатрія»

Другого магістерського рівня вищої освіти

Курс 2

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
філософії

Протокол від
“30” серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри

Карпенко К.І. Карпенко
(підпис) (прізвище та ініціали)

“30” серпня 2021 року

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем загальної та
передфахової підготовки
(назва)

Протокол від
“31” серпня 2021 року № 1

Голова

Вовк О.Ю. Вовк
(підпис) (прізвище та ініціали)

“31” серпня 2021 року

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

Марущенко Олег Анатолійович, доцент кафедри філософії, доцент, кандидат соціологічних наук

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1) Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь:
Марущенко Олег Анатолійович – доцент кафедри філософії, кандидат соціологічних наук, доцент.

Професійні інтереси: соціологічні дослідження, соціально-емоційне навчання, гендерні студії, сучасні методики викладання соціо-гуманітарних дисциплін.

Посилання на профайл викладача:

<http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=8581>

Контактний телефон: +380991654389

Корпоративна пошта викладача: oa.marushchenko@knmu.edu.ua

Консультації очні:

відповідно до графіку відпрацювань на кафедрі (за попередньою домовленістю);

Консультації онлайн:

на одній з платформ: Moodle, ZOOM, Google Meet, згідно з графіком.

Локація кафедри:

м. Харків, пр. Науки, 4, 3 поверх, к. 116, роб. тел. (057) 707-73-38, електронна пошта: kaf.5med.filosofii@knmu.edu.ua

2) Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь:
Рогова Алла Валентинівна, асистентка кафедри філософії

Професійні інтереси: філософія, соціальна філософія

<http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=492>

<https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0002-8553-7370>

Контактний телефон: +380677575133

Корпоративна пошта викладача: av.rohova@knmu.edu.ua

Консультації очні:

відповідно до графіку відпрацювань на кафедрі (за попередньою домовленістю);

Консультації онлайн:

на одній з платформ: Moodle, ZOOM, Google Meet, згідно з графіком.

Локація кафедри:

м. Харків, пр. Науки, 4, 3 поверх, к. 116, роб. тел. (057) 707-73-38, електронна пошта: kaf.5med.filosofii@knmu.edu.ua

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Соціальна нерівність та дискримінація у суспільстві» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Педіатрія» та проекту Стандарту вищої освіти України, другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 228 «Педіатрія».

Опис навчальної дисципліни (анотація) Вивчення дисципліни «Нерівність та дискримінація у суспільстві» спрямоване на ознайомлення студентства з соціальною стратифікацією сучасного суспільства і усталеними практиками дискримінації. Основний фокус зроблено на навичках усвідомлення власного соціального статусу, бачення явної та прихованої дискримінації, формування стратегій протидії та подолання.

Під час навчання слухачі курсу зможуть розуміти природу, сутність та механізми соціальної нерівності та дискримінації у сучасному суспільстві, у тому числі з метою практичного застосування при побудові власної життєвої, зокрема, професійної, траєкторії.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є соціальна нерівність та дискримінація як характерні риси сучасного суспільства.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Соціальна нерівність та дискримінація у суспільстві» має, передусім, зв'язки з такими дисциплінами, як «Філософія», «Етикет у суспільстві та медицині», «Етика», «Філософія сім'ї та кар'єри».

Пререквізити: Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння предметів суспільно-гуманітарного напрямку.

Постреквізити: Вивчення дисципліни допомагає у майбутньому засвоїти такі дисципліни як «Філософія», «Загальна соціологія», «Етикет у суспільстві та медицині».

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE
<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=4116>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентства розуміння природи, сутності та механізмів соціальної нерівності та дискримінації у сучасному суспільстві, у тому числі з метою практичного застосування при побудові власної життєвої, зокрема, професійної, траєкторії.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:
розкрити природу, сутність та механізми соціальної нерівності та дискримінації у сучасному суспільстві;

схарактеризувати соціальну стратифікацію сучасного суспільства, сформувані у студента бачення власного місця у її структурі;
схарактеризувати явну і приховану дискримінацію, сформувані у студента бачення палітри усталених дискримінаційних практик за різними ознаками;
розкрити можливу стратегію протидії та подолання соціальної нерівності та дискримінації на рівні суспільства у цілому та окремого індивіда.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

Інтегральна: здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

загальні:

Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

Здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

спеціальні (фахові, предметні):

Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді

здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій
оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

Відповідальність за власні дії;

Толерантність;

Вміння критично мислити;
 Вміння працювати у команді;
 Навички співпереживання;
 Креативне мислення;
 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| Найменування показників | Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП | Характеристика навчальної дисципліни | |
|--|---|--------------------------------------|---|
| | | денна форма навчання | |
| Кількість кредитів: 3 | Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я» | Вибіркова | |
| Загальна кількість годин: 90 | Спеціальність: 228 «Педіатрія» (шифр і назва) | Рік підготовки: | |
| | | 2-й | |
| | | Семестр | |
| | | 3-й або 4-й | |
| Годин навчання: аудиторних – 20 самостійної роботи студента – 70 | Освітній ступінь: магістр ОПП «Педіатрія» | Лекції | |
| | | – | – |
| | | Практичні | |
| | | 20 год. | – |
| | | Лабораторні | |
| | | – | – |
| | | Самостійна робота | |
| | | 70 год. | – |
| Індивідуальні завдання: | | | |
| – | | | |
| Вид контролю: залік | | | |

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

Елективний курс

2.2.2 Практичні заняття

| № з/п | Назва теми | Кількість годин | Методи навчання | Форми контролю |
|-------|--|-----------------|--|--|
| 1 | Суспільство і соціальна нерівність. Джерела і причини соціальної нерівності | 2 | розповідь, пояснення, презентація, практична робота | Усне опитування |
| 2 | Соціальна нерівність і дискримінація: взаємозалежність та взаємовплив. види і форми дискримінації. стереотипи і дискримінація | 2 | розповідь, пояснення, презентація, ілюстрація, практична робота | Усне опитування, творче завдання |
| 3 | Ознаки дискримінації. Інтерсекційність як соціальний феномен | 2 | розповідь, пояснення, презентація, ілюстрація, практична робота, самостійна робота | Творче завдання, індивідуальне завдання |
| 4 | Дискримінація за етнічним походженням, расою і кольором шкіри | 2 | розповідь, пояснення, презентація, практична робота, самостійна робота | Творче завдання, індивідуальне завдання, виступ на задану тему |
| 5 | Дискримінація за ознаками віку, інвалідності. дискримінація за статурою тіла (лукізм, фетфобія) | 2 | розповідь, пояснення, презентація, практична робота, самостійна робота | Творче завдання, індивідуальне завдання, виступ на задану тему |
| 6 | Гендерна дискримінація | 2 | розповідь, пояснення, презентація, практична робота, самостійна робота | Творче завдання, індивідуальне завдання, виступ на задану тему |
| 7 | Дискримінація за сексуальною орієнтацією. Дискримінація за сімейним станом | 2 | розповідь, пояснення, презентація, практична робота, самостійна робота | Індивідуальне завдання, виступ на задану тему |
| 8 | Дискримінація за соціальним походженням, майновим станом і місцем проживання. Доступ до безпечного екологічного середовища в контексті | 2 | розповідь, пояснення, презентація, практична робота, самостійна робота | Творче завдання, індивідуальне завдання, виступ на задану тему |

| | | | | |
|----|---|-----------|--|--|
| | здоров'я населення | | | |
| 9 | Дискримінація за мовною ознакою, релігійними, політичними та іншими переконаннями | 2 | розповідь, пояснення, презентація, практична робота, самостійна робота | Творче завдання, індивідуальне завдання, виступ на задану тему |
| 10 | Стратегії подолання дискримінації та соціальної нерівності у сучасному світі | 2 | презентація, практична робота, самостійна робота | Письмове опитування, творче завдання, залік. |
| | Всього годин | 20 | | |

2.2.3. Самостійна робота

| № з/п | Назва теми | Кількість годин | Методи навчання | Форми контролю |
|-------|---|-----------------|---|-----------------------------------|
| 1 | Суспільство і соціальна нерівність. Джерела і причини соціальної нерівності | 7 | Робота з першоджерелами, есе | усне опитування |
| 2 | Соціальна нерівність і дискримінація: взаємозалежність та взаємовплив. види і форми дискримінації. стереотипи і дискримінація | 7 | Робота з першоджерелами | усне опитування, самоконтроль |
| 3 | Ознаки дискримінації. Інтерсекційність як соціальний феномен | 7 | Робота з першоджерелами, підготовка есе | письмове опитування, самоконтроль |
| 4 | Дискримінація за етнічним походженням, расою і кольором шкіри | 7 | ілюстрація; робота з першоджерелами, підготовка виступу | усне опитування, самоконтроль |
| 5 | Дискримінація за ознаками віку, інвалідності. дискримінація за статурою тіла (лукізм, фетфобія) | 7 | Робота з першоджерелами, підготовка виступу | усне опитування, самоконтроль |
| 6 | Гендерна дискримінація | 7 | ілюстрація; робота з першоджерелами, підготовка виступу | усне опитування, самоконтроль |

| | | | | |
|----|---|-----------|--|---------------------------------|
| 7 | Дискримінація за сексуальною орієнтацією. Дискримінація за сімейним станом | 7 | Робота з першоджерелами, підготовка виступу, есе | усне опитування, самоконтроль |
| 8 | Дискримінація за соціальним походженням, майновим станом і місцем проживання. Доступ до безпечного екологічного середовища в контексті здоров'я населення | 7 | ілюстрація; робота з першоджерелами, підготовка виступу, есе | усне опитування, самоконтроль |
| 9 | Дискримінація за мовною ознакою, релігійними, політичними та іншими переконаннями | 7 | Робота з першоджерелами, підготовка виступу, есе | доповідь, самоконтроль |
| 10 | Стратегії подолання дискримінації та соціальної нерівності у сучасному світі | 7 | Робота з першоджерелами, підготовка виступу, есе | реферат, доповідь, самоконтроль |
| | Всього годин | 70 | | |

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчальної діяльності здобувачів освіти проводиться відповідно до чинної Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті затвердженої наказом ХНМУ від 21.08.2021 № 181.

Контроль поточної навчальної діяльності здійснюється викладачем академічної групи на кожному практичному занятті відповідно до нижчезазначених видів діяльності з використанням певних критеріїв оцінювання:

1. УСНА ВІДПОВІДЬ:

“відмінно” ставиться за повну, вичерпну відповідь на основні питання, а також на додаткові питання викладача. При цьому студент повинен продемонструвати глибоке знання основного теоретичного матеріалу з дисципліни, вміння логічно і творчо мислити, аргументувати основні положення, вдало ілюструвати їх прикладами із життя або художньої літератури, продемонструвати вміння відстоювати власну точку зору при розв'язанні задач, проблемних ситуацій, спираючись при цьому на добре володіння основною термінологією дисципліни.

“добре” загалом залишаються ті ж вимоги, що й для оцінки **“відмінно”**, при недостатньо повній відповіді на деякі питання.

"задовільно" виставляється, якщо студент засвоїв основні положення курсу, володіє необхідним мінімумом понять, може використати їх при розв'язанні задач. При цьому можливі нечіткі відповіді на деякі основні і додаткові питання, а також репродуктивність мислення.

"незадовільно" ставиться тоді, коли не виконуються названі вище вимоги.

2. ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДОПОВІДІ (РЕФЕРАТУ) В АУДИТОРІЇ:

"відмінно" ставиться за вміння чітко, зрозуміло донести основні положення проблеми в межах наданого для цього часу (7-10 хвилин), за відповіді на запитання аудиторії, за вміння володіти її увагою, а також за емоційно натхнений контекст доповіді і належне технічне оформлення реферату відповідно до вимог наукових праць.

"добре" ставиться при виконанні вище визначених умов, але при недостатньо повному виконанні їх обсягів.

"задовільно" ставиться, якщо студент демонструє виключно репродуктивний підхід до викладання проблеми без елементів творчості, без належного оформлення тексту реферату.

"незадовільно" ставиться у тому випадку, коли студент не в змозі презентувати реферат, не володіє матеріалом, який у ньому викладений, а також у тому випадку, якщо реферат взагалі не підготовлений.

3. СТЕНДОВА ВІДПОВІДЬ:

"відмінно" ставиться за повну, вичерпну відповідь на поставлене питання, коли студент має продемонструвати не тільки глибоке знання основного теоретичного матеріалу з дисципліни, а і вміння логічно і творчо мислити, аргументувати основні положення, спираючись при цьому на добре володіння основною термінологією дисципліни.

"добре" - загалом залишаються ті ж вимоги, що й для оцінки **"відмінно"** при недостатньо повній або вірній відповіді на питання.

"задовільно" виставляється, якщо відповідь є нечіткою, недостатньо аргументованою, неповною або у більшій мірі невірною.

"незадовільно" ставиться тоді, коли відповідь відсутня або є невірною.

4. АКТИВНІСТЬ НА ПРАКТИЧНОМУ ЗАНЯТТІ:

Оцінюється заохочувальними балами відповідно до участі у обговоренні питань, а також з урахуванням якості наданих відповідей.

5. **САМОСТІЙНА ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА** оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті з урахуванням виконання наступних вимог:

- додатково підготовлена інформація з теми заняття вдома;
- здійснено знайомство з першоджерелами;
- здійснено рецензування джерел (анотації);
- підготовка презентаційних матеріалів;
- робота з нормативними джерелами;
- портфолію;
- підготовка есе;
- виконання творчих завдань.

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни та підсумкового заняття (ПЗ) студенту виставляється оцінка за національною 4-бальною шкалою. Підсумковий бал з ПНД визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 1.

Таблиця 1. Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу:

| 4-бальна шкала | 200-бальна шкала | 4-бальна шкала | 200-бальна шкала | 4-бальна шкала |
|----------------|------------------|----------------|------------------|----------------|
| 5 | 200 | 4.22-4,23 | 169 | 3.45-3,46 |
| 4.97-4,99 | 199 | 4.19-4,21 | 168 | 3.42-3,44 |
| 4.95-4,96 | 198 | 4.17-4,18 | 167 | 3.4-3,41 |
| 4.92-4,94 | 197 | 4.14-4,16 | 166 | 3.37-3,39 |
| 4.9-4,91 | 196 | 4.12-4,13 | 165 | 3.35-3,36 |
| 4.87-4,89 | 195 | 4.09-4,11 | 164 | 3.32-3,34 |
| 4.85-4,86 | 194 | 4.07-4,08 | 163 | 3.3-3,31 |
| 4.82-4,84 | 193 | 4.04-4,06 | 162 | 3.27-3,29 |
| 4.8-4,81 | 192 | 4.02-4,03 | 161 | 3.25-3,26 |
| 4.77-4,79 | 191 | 3.99-4,01 | 160 | 3.22-3,24 |
| 4.75-4,76 | 190 | 3.97-3,98 | 159 | 3.2-3,21 |
| 4.72-4,74 | 189 | 3.94-3,96 | 158 | 3.17-3,19 |
| 4.7-4,71 | 188 | 3.92-3,93 | 157 | 3.15-3,16 |
| 4.67-4,69 | 187 | 3.89-3,91 | 156 | 3.12-3,14 |
| 4.65-4,66 | 186 | 3.87-3,88 | 155 | 3.1-3,11 |
| 4.62-4,64 | 185 | 3.84-3,86 | 154 | 3.07-3,09 |
| 4.6-4,61 | 184 | 3.82-3,83 | 153 | 3.05-3,06 |
| 4.57-4,59 | 183 | 3.79-3,81 | 152 | 3.02-3,04 |
| 4.54-4,56 | 182 | 3.77-3,78 | 151 | 3-3,01 |
| 4.52-4,53 | 181 | 3.74-3,76 | 150 | Менше 3 |
| 4.5-4,51 | 180 | 3.72-3,73 | 149 | |
| 4.47-4,49 | 179 | 3.7-3,71 | 148 | |
| 4.45-4,46 | 178 | 3.67-3,69 | 147 | |
| 4.42-4,44 | 177 | 3.65-3,66 | 146 | |
| 4.4-4,41 | 176 | 3.62-3,64 | 145 | |
| 4.37-4,39 | 175 | 3.6-3,61 | 144 | |
| 4.35-4,36 | 174 | 3.57-3,59 | 143 | |
| 4.32-4,34 | 173 | 3.55-3,56 | 142 | |
| 4.3-4,31 | 172 | 3.52-3,54 | 141 | |
| 4,27-4,29 | 171 | 3.5-3,51 | 140 | |
| 4.24-4,26 | 170 | 3.47-3,49 | 139 | |

3.2. Питання до заліку:

1. Соціальна нерівність як характерна риса суспільства. Критерії соціальної нерівності: дохід, влада, престиж.
2. Джерела і причини соціальної нерівності.
3. Привілеї та доступ до них як джерело соціальної нерівності.
4. Глобальна стратифікація сучасного світу.
5. Правове забезпечення рівності та антидискримінації в Україні та світі.
6. Стереотипізація: витоки, механізми та наслідки.
7. Дискримінація: основні поняття. Види та форми дискримінації.

8. Принципи, що визначають дискримінацію. Дискримінаційна мова. Віктимізація. Сегрегація. Публікація дискримінаційної реклами. Злочини на ґрунті ненависті.
9. Антидискримінаційні практики: світовий досвід.
10. Ключові ознаки дискримінації в історичній перспективі та у сучасному світі.
11. Поняття «захищені ознаки». Багатоманітність захищених ознак у різних країнах світу.
12. Інтерсекційність як соціальний феномен.
13. Расова дискримінація та боротьба проти неї: історія питання. Аболіціонізм у світі.
14. Дискримінація за етнічним походженням. Дискримінація за національністю і громадянством. Ксенофобія. Геноциди в історії людства.
15. Вік як найпоширеніша ознака дискримінації в Україні. Ейджизм та практики його подолання.
16. Права осіб з інвалідністю та законодавча база їхнього забезпечення. Видимість людей з інвалідністю.
17. Дискримінація за статурою тіла, її витоки та наслідки. Лукізм. Фетфобія.
18. Гендер та стать. Гендерна соціалізація та її джерела.
19. Гендерні ролі. Гендерні стереотипи та їхні витоки.
20. Репродуктивна праця та відповідальне татівство.
21. Гендерна дискримінація. Віктімблеймінг як прояв міфологічного мислення. «Скляна стеля», «скляний ліфт», «липка підлога».
22. Гендернообумовлене насильство. Сексуальні домагання.
23. Законодавча база щодо гендерної рівності в Україні та світі.
24. Дискримінація за сексуальною орієнтацією. Походження сексуальної орієнтації: природа чи культура? Гомосексуальність як ознака дискримінації.
25. Дискримінація за сімейним станом. Неповні та інші ненормативні сім'ї як об'єкти дискримінації.
26. Соціальний статус індивіда. Дискримінація за соціальним походженням.
27. Бідність та дискримінація за майновим станом в Україні та світі. Внутрішньо-переміщені особи та їхні права.
28. Екологічні права людини. Залучення населення до екологічних ініціатив. Взаємозв'язок екологічного середовища та здоров'я населення.
29. Мова як ознака дискримінації: світовий та український контексти.
30. Особистісні переконання як ознака дискримінації. Політичні переконання.
31. Дискримінація за релігійними переконаннями в історичному та сучасному світовому контексті.
32. Поняття «толерантність» та контрверсивність його тлумачення. Позитивна дискримінація.
33. Загальнолюдські зусилля у подоланні дискримінації та соціальної нерівності. Подолання дискримінації та соціальної нерівності в Україні.
34. Роль громадянського суспільства у подоланні дискримінації та соціальної нерівності.

35. Освіта і засоби масової інформації як агентів змін у подоланні дискримінації та соціальної нерівності.

3.3. Правила оскарження оцінки: кожний студент має право на оскарження отриманої оцінки, для чого передусім, має звернутися до свого викладача, а за необхідності – до завідувачки кафедри, професорки Карпенко К.І. (головний корпус, 3-й поверх, к. 117; на електронну пошту ki.karpenko@kntmu.edu.ua).

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Силабус та сам процес викладання дисципліни враховує можливість повноцінного залучення здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Кафедра філософії – це простір, вільний від будь-якої дискримінації, дружній до осіб з особливими освітніми потребами.

Академічні очікування від студентів/-ок. Вимоги до курсу

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його. Відпрацювання відбувається онлайн та/або оффлайн згідно «Положення про порядок відпрацювання студентами Харківського національного медичного університету навчальних занять» та відповідно до графіку прийому відпрацювань, розміщеному на інформаційному стенді кафедри / на сторінці кафедри на платформі Moodle.

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час **лекційного заняття** студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,

- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії. Основні «так» і «ні»

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача (так само в онлайні);
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику під час занять.

Порядок інформування про зміни у силабусі. Викладач зобов'язаний проінформувати студентство про зміни, внесені до силабусу. Оновлений силабус розміщується на офіційному сайті університету відповідно до встановленого порядку.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Навчання в рамках дисципліни відбувається згідно Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті (див. http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf). Усі факти порушення академічної доброчесності як з боку студента, так і з боку

викладача можуть бути винесені на розгляд Комісії з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами (див. http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf).

Кафедра філософії підтримує нульову толерантність до плагиату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагиатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук. Використання електронних гаджетів допускається виключно в навчальних цілях і з дозволу викладача.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. На межі. Вирішення проблем дискримінації та нерівності в Україні. Equal Rights Trust, 2015. 444 с. URL: <https://cutt.ly/fEHUJjr>
2. Соціальні нерівності: сприйняття українським суспільством. Заключний звіт. Харків, 2018. 277 с. URL: http://sau.in.ua/app/uploads/2019/07/ZVIT_SOCZIALNI-NERIVNOSTI_2018_.pdf
3. Дискримінація та нетолерантність. Council of Europe. 2021. URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass/discrimination-and-intolerance>
4. Що таке сексизм? Яке визначення та феміністичне походження терміна? Greenlane. 10 серпня 2019 р. URL: <https://cutt.ly/cEHU9IP>
5. Які найпоширеніші типи соціального гноблення та їх походження? Greenlane. 23 листопада 2020 р. URL: <https://cutt.ly/GEHU5ET>
6. Права людини жінок та дівчат з інвалідністю. Короткий посібник з питань інтерсекційного підходу до виконання Конвенцій CEDAW та CRPD в Україні. Київ, 2019. 64 с. URL: https://ukraine.un.org/sites/default/files/2020-09/cedaw%20crpd%20ukr_compressed%20%281%29.pdf
7. Права людини жінок зі спільноти ЛБТіК в Україні / ООН Жінки в Україні. Київ, 2019. 42 с. URL: https://ukraine.un.org/sites/default/files/2020-09/cedaw%20lbtqi%20ukr_compressed.pdf
8. Інвалідність та стигматизація у зв'язку з інвалідністю. Council of Europe. 2021. URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass/disability-and-disablism>

Допоміжна

1. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 32, ст.412){Із змінами, внесеними згідно із Законом № 1263-VII від 13.05.2014, ВВР, 2014, № 27, ст.915} URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>
2. До чого можуть призвести стереотипи та упередження? Український кризовий медіа-центр. 15 грудня 2020. URL: <https://uacrisis.org/uk/do-chogo-mozhut-pryzvesty-stereotypy-ta-uperedzhennya>

3. Сегрегація в центрі Європи в 21 столітті? Реальність. (перша частина). Громадський простір. URL: <https://www.prostir.ua/?news=sehrehatsiya-v-tsentri-evropy-v-21-stolitti-realist-persha-chastyna>
4. Сегрегація в центрі Європи в 21 столітті? Реальність. (друга частина). Громадський простір. URL: <https://www.prostir.ua/?news=sehrehatsiya-v-tsentri-evropy-v-21-stolitti-realist-druha-chastyna>
5. Логвиненко Б. О. Сегрегація: визначення поняття та необхідність законодавчого закріплення. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права, N 2, 2021. С. 104-107. URL: <http://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/64/60>
6. Protected characteristics. 06 July 2021. Equality and human rights commission. URL: <https://www.equalityhumanrights.com/en/equality-act/protected-characteristics>
7. Жильда Ле Дем Інтерсекційність: загроза чи надія? Пер. Репа А. Політична критика. 8 Березня, 2018. URL: <https://politkrytyka.org/2018/03/08/interseksijnist-zagroza-chi-nadiya/>
8. Міжетнічні упередження в Україні, КМІС. вересень 2019. URL: <http://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=904&page=1&t=10>
9. Червоненко В. Антисемітизм чи маніпуляція: чи зростають утиски євреїв в Україні? BBC Україна. 14 травня 2018 URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-44106001>
10. Сині очі та карі очі: експеримент Джейн Елліот. URL: <https://uk.juscogens.net/blue-eyes-and-brown-eyes-the-jane-elliott-experiment-2a040>
11. Що таке "Третя хвиля"? Історія одного експерименту". Жовтень 2020. УАЕУ. <https://uaeu.top/sposib-zhyttia/shcho-take-tretya-khvilya-istoriya-odnogo-eksperimentu.html>
12. Васьків О. Історія расової дискримінації: чому не можна допустити повернення расизму 24 канал. 21 березня 2018. URL: https://24tv.ua/istoriya_rasovoyi_diskriminatsiyi_chomu_ne_mozhna_dopusti_po_vernennya_rasizmu_n939688
13. Чуйкова О. В. "Скляна стеля" і "липка підлога" як прояв гендерної нерівності в кар'єрі: нейробіологія про жіночий потенціал керівника. Гілея: науковий вісник. 2016. Вип. 109. С. 252-256. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2016_109_66

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE

<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=4116>

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами

ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx

КОМПАС: Посібник з освіти в області прав людини за участі молоді

<https://www.coe.int/uk/web/compass>